

Fiche 3: Verordening betreffende het herstel van kabeljauwbestanden

1. Algemene gegevens

Voorstel: Voorstel tot wijziging van Verordening (EG) nr. 423/2004, wat betreft het herstel van kabeljauwbestanden en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 2847/93

Datum Commissiedocument: 2 april 2008

Nr. Commissiedocument: COM (2008) 162

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=196871

Nr. Impact-assessment Commissie: SEC(2008) 386 en 389

Opinie impact-assessment Board: niet opgesteld

Behandelingstraject Raad: Raadswerkgroep Visserij, verwachte behandeling in de Landbouw en Visserijraad van december 2008

Eerstverantwoordelijk ministerie: Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rechtsbasis: EG Verdrag, artikel 37

Besluitvormingsprocedure en rol Europees Parlement: gekwalificeerde meerderheid, raadpleging

Comitologie: n.v.t.

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel bevat aanpassingen voor het kabeljauwherstelplan uit 2004. Het kabeljauwherstelplan vormt de basis voor het visserij-inspanningsregime voor alle vloten in de Noordwesteuropese wateren, dus ook voor de Nederlandse platvisvisserij in de Noordzee. De Europese Gemeenschap heeft exclusieve bevoegdheid op het terrein van het gemeenschappelijk visserijbeleid. Nederland beoordeelt dit voorstel in het licht van het proportionaliteitsbeginsel als positief, maar is inhoudelijk bezorgd over de mogelijke implicatie dat dit voorstel de vloten die weinig kabeljauw (bij-)vangen (zoals de Nederlandse platvisvloot) onevenredig zwaar treft met reducties in zeedagen. De inzet van Nederland in de onderhandelingen zal zijn gericht op een inspanningsregime dat naar rato is met de kabeljauwvangsten, maar ook recht doet aan andere beheerplannen (o.a. schol en tong beheerplan). In praktische zin geeft dit herstelplan de lidstaten meer bevoegdheid om nationaal de visserij-inspanning te verdelen en zij moeten dus verdeelsleutels gaan opstellen.

3. Samenvatting voorstel

- a) *Inhoud voorstel:* Het huidige kabeljauwherstelplan (vo EG 423/2004) heeft niet geleid tot de verwachte toename van de kabeljauwbestanden. In alle regio's waar het plan van toepassing is (Noordzee, Skagerrak, Kattegat, Oostelijk Kanaal, Ierse Zee en West Schotland), gaat het slecht met kabeljauw. Het enige lichtpuntje is het lichte herstel van de Noordzee kabeljauw. Het nieuwe voorstel voor de aanpassingen is tot stand gekomen na consultatie met lidstaten, regionale advies raden (RACs), internationale biologen (ICES) en het wetenschappelijke adviescomité van de Commissie (STECF). Met dit voorstel volgt de Commissie de

ecosysteembenadering van het gemeenschappelijk visserijbeleid, de conclusies van de *World Summit on Sustainable Development* in Johannesburg 2002 en afspraken over de invoering van de maximaal duurzame opbrengst. De aanpassingen zouden 1 januari 2009 van kracht moeten zijn. Nieuw in het voorstel zijn: de toevoeging Keltische Zee; andere doelstellingen (procentuele reductie in visserijsterfte i.p.v. absolute bestandsomvang); simplificering van het visserij-inspanningsregime (ieder land krijgt een maximale hoeveelheid inspanning, uitgedrukt in kilowatt dagen en moet die zelf verdelen, daarnaast minder verschillende categorieën); een mogelijkheid om binnen lidstaten met het verdelen van de zeedagen het verminderen van bijvangsten en ondermaatse vis te belonen; meer duidelijkheid over hoe de vangstmogelijkheden worden vastgesteld wanneer er weinig wetenschappelijke gegevens zijn en een introductie van benchmarks voor controle. Het visserij-inspanningsregime voor de Noordzee blijft opgehangen aan het kabeljauwherstelplan. In principe hebben alle vloten recht op een vast aantal zeedagen, om te vissen. Alleen die vloten die de meeste kabeljauw vangen en samen opgeteld 80% van alle kabeljauw vangen, worden gekort in zeedagen¹. Vervolgens worden alle vloten binnen de 80% categorie even zwaar aangeslagen, of het nu de gerichte visserij is die pakweg 50% van alle vangsten voor haar rekening neemt, of de (platvis-)visserij die slechts 10% van de vangsten (bij-)vangt. Volgens het voorstel zullen de maatregelen iedere drie jaar herzien worden.

b) Impact-assessment Commissie:

In de *impact assessment* zijn vijf opties vergeleken. Optie 1, de handhaving van het huidige herstel plan, leidt niet tot het gewenste resultaat. Optie 2, een betere handhaving van de regels, zou op zich onvoldoende zijn voor het gewenste herstel, omdat de aanvoer al binnen de gestelde marges is en een verbetering van de controle reeds in gang is gezet. Optie 3, sluiting van de visserij, is een drastische maatregel met grote sociale en economische gevolgen. Kabeljauw wordt gevangen in een gemengde visserij, en dus heeft het effect op andere witvisvisserij en Noorse kreeftvisserij. Ook sluiting van gebieden is geen werkbare maatregel, vanwege het grote verspreidingsgebied van kabeljauw. Over optie 4, gebruik van economische instrumenten, zegt de Commissie geen beleidsspecifieke economische stimulansen als basisinstrument te hebben voor de instandhouding van soorten. Optie 5, de vereenvoudiging en versterking van het herstelplan voor kabeljauw kan volgens de Commissie rekenen op de meeste steun van de geraadpleegde partijen in de consultatie. Het voorstel voor aanpassing van het beheerplan kan gezien worden als een uitwerking van de laatste optie. Nederland kan zich vinden in de conclusies van deze *impact assessment*.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

a) Bevoegdheid: exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap

b) Functionele toets

- *Subsidiariteit:* n.v.t.
- *Proportionaliteit:* positief
- *Onderbouwing.* Het voorstel betreft een aanpassing van een bestaande verordening. In dit voorstel krijgen lidstaten meer bevoegdheid om de visserij inspanning nationaal te regelen. Deze decentralisatie draagt bij aan een grotere flexibiliteit en vereenvoudiging van de Europese regelgeving. De uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het voorstel is een punt van aandacht.

c) Nederlands oordeel: Nederland is bezorgd over de kabeljauwsituatie en steunt het initiatief van de Commissie om het bestaande herstelplan op onderdelen aan te passen. Ook het voornemen om de

¹ De methode die de Europese Commissie hier voorstelt is als volgt: jaarlijks wordt berekend hoeveel kabeljauw iedere vloot heeft gevangen. De vloten (er zijn er ongeveer 10) worden dan gerangschikt van meeste, naar minste vangsten. Vervolgens wordt gekeken welke vloten samen 80% van alle vangsten uitmaken, te beginnen met de vloot die het meeste vangt.

regelgeving te vereenvoudigen (optie 5 uit het *impact assessment*) draagt bij aan de door Nederland gewenste transparantie. Dit komt onder andere tot stand in de vereenvoudiging van het visserij-inspanningsregime, waarbij iedere lidstaat nu zelf de toedeling van de zeedagen aan vaartuigen kan toekennen. Nederland streeft naar een goede uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het voorgestelde regime.

5. Implicaties financieel

a) Consequenties EG-begroting: geen.

b) Financiële, consequenties (incl. personele) voor Rijksoverheid en / of decentrale overheden: De toekenning van zeedagen aan vissersvaartuigen vindt plaats op basis van bepaalde criteria, zoals het voorkomen van bijvangst. Op deze wijze kunnen vaartuigen worden beloond die maatregelen nemen om kabeljauw te beschermen. Voor de verdeling van zeedagen zal capaciteit nodig zijn. De AID wordt belast met het wegen van aangelande kabeljauw. De veranderingen als gevolg van het nieuwe inspanningsregime zijn tijdelijk van aard. Eventuele financiële consequenties worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen, conform de regels budgetdiscipline.

c) Financiële, consequenties (incl. personele) bedrijfsleven en burger: De visserij-inspanning van alle visserij in de genoemde gebieden is gebaseerd op dit plan en de consequenties zijn derhalve groot. Hoewel de verwachte resultaten op lange termijn positief zijn (hogere inkomsten, lagere kosten), zal ook de Nederlandse platvissector, die ook kabeljauw (bij-)vangt, op korte termijn negatief door dit plan worden geraakt. Indien de sector aanspraak wil maken op meer zeedagen bij de verdeling van de visserij-inspanning, wordt van haar een inspanning gevraagd op het gebied van data verzamelen, reductie van bijvangstplannen om het vangen van kabeljauw te vermijden ('*cod avoidance plans*'), etc.

d) Administratieve lasten voor Rijksoverheid, decentrale overheden en/ of bedrijfsleven en burger: De verordening en de uitvoeringsregeling kunnen leiden tot een toename van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven, die kunnen voortvloeien uit de inspanning die gevraagd wordt van vissers bij de verdeling van de visserij-inspanning, zoals het verzamelen van data.

6. Implicaties juridisch

a) Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid: Het voorstel schrijft voor dat iedere lidstaat een methode vaststelt voor de verdeling van de visserij-inspanning, op basis van bepaalde criteria (zie ook onder 5b). Deze methode zal moeten worden vastgelegd in nationale regelgeving.

b) Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen en kaderbesluiten), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid: De voorgestelde datum van inwerkingtreding is 1 januari 2009. In het licht van de initiële commentaren van de diverse lidstaten lijkt dit haalbaar.

c) Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling: Het voorstel voorziet in een driejaarlijkse evaluatie.

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

Uitvoerbaarheid: Een aantal aspecten van het nieuwe systeem (zoals criteria voor de nationale toedeling van visserij-inspanning aan vaartuigen, de overdracht van zeedagen en andere zaken) kan tot uitvoeringsproblemen leiden.

Handhaafbaarheid: Het voorstel bevat een aangescherpt controleregime, waarbinnen lidstaten gehouden zijn om een nationaal controleprogramma op te zetten. Het voorstel schrijft bovendien specifieke streefdoelen voor inspectie voor. Nederland verwelkomt deze aanscherping. Nederland zal zich voor het overige tijdens de onderhandelingen inzetten voor een goede handhaafbaarheid.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen.

9. Nederlandse positie

Nederlandse belangen en eerste algemene standpunt:

Nederland is bezorgd over de kabeljauwsituatie en acht maatregelen ten aanzien van het bestand noodzakelijk. Hierbij moet rekening gehouden worden met de beginselen van de ecosysteembenadering. Voorop staat dat maatregelen voor het herstel van de bestanden zich naar rato moeten richten op die vloten die de meeste kabeljauw vangen. Nederland kent bijna geen gerichte kabeljauwvisserij, maar haar platvisvloot wordt wel door het voorstel geraakt. Dit betekent dat alle vloten binnen de 80% categorie even zwaar worden aangeslagen, of het nu de gerichte visserij is die pakweg 50% van alle vangsten voor haar rekening neemt, of de (platvis-) visserij die slechts 10% van de vangsten (bij-)vangt.

Die vloten die bijna of geen kabeljauw (bij-)vangen mogen niet onevenredig worden benadeeld. Zij zouden voldoende zeedagen moeten krijgen om hun quota op te vissen. In het plan is een aantal zaken onduidelijk en deze zullen nog worden bestudeerd. Het gekozen regime toont gelijkenis met het meerjarenplan tong en schol. Zo wordt er in geval het kabeljauwbestand buiten biologisch veilige grenzen zit, automatisch een reductie in de visserijsterfte, de hoeveelheid die gevangen mag worden (*Total Allowable Catch* (TAC)) en het aantal zeedagen (inspanning) toegepast. Maar deze korting is groter dan in het beheerplan schol en tong. Positief is de introductie van *benchmarks* (voorgeschreven inspectieniveaus) bij de controle. Nederland is ook positief over het initiatief om het visserij-inspanningsregime te vereenvoudigen, maar een aantal aspecten van het nieuwe systeem (zoals criteria voor de nationale toedeling van visserij-inspanning aan vaartuigen, de overdracht van zeedagen en andere zaken) zullen tot uitvoeringsproblemen leiden. Nederland betreurt het dat het visserij-inspanningsregime (het aantal zeedagen per vloot) in de Noordzee gekoppeld blijft aan het kabeljauwherstel en dat (nog) geen (voorstel voor een) generiek kader is voor de inspanningsregulering op de Noordzee, wat ook rekening houdt met andere plannen, zoals het meerjarenplan schol en tong. Nederland zal zich inzetten voor een goede uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid en beperking van uitvoeringslasten voor het bedrijfsleven en overheid.